הִלְכוֹת רֹאשׁ הַשָּׁנָה סִימָן תקצא

ב [ג]הַמְנַהֵג פָּשׁוּט בְּכָל בְּנֵי סְפָרַד (ב) שֶׁאֵין מַזְכִּירִין פְּסוּקֵי קָרְבַּן מוּסָף כְּלָל. הַגָּהוֹת: וְהַמְנַהֵג הַפָּשׁוּט בְּאַשְׁכְּנַז וּבְגְלִילוֹת אֵלּוּ לוֹמַר פְּסוּקֵי מוּסַף רֹאשׁ הַשָּׁנָה, (ג) וְאֵין אוֹמְרִים פְּסוּקֵי מוּסַף רֹאשׁ חֹדֶשׁ, [*] אֶלָּא אוֹמְרִים מִלְבַד עוֹלַת הַחֹדֶשׁ וּמִנְחָתָהּ וְעוֹלַת הַתָּמִיד וְכוּ' (ד) וּשְׁנֵי שְׂעִירִים לְכַפֵּר וּשְׁנֵי תְּמִידִין כְּהִלְכָתָן (טור).

(ה) וְאוֹמְרִים גַּם כֵּן (ו) [א] מוֹסְפֵי יוֹם הַזִּכָּרוֹן (ר"ן סוף ראש השנה (יט: ד"ה מהו לומר) ורבינו ירוחם (נתיב ו מ"ו) וכל בו (סי' סד)): **ג** [ד]צָרִיךְ לוֹמַר אֶת מוּסְפֵי יוֹם הַזִּכָּרוֹן, כְּדֵי לִכְלֹל גַּם מוּסַף רֹאשׁ חֹדֶשׁ [*] (ו) וְגַם *)בְּיוֹם שֵׁנִי יֹאמַר אֶת מוּסְפֵי: **ד** (ז) [ה]אוֹמְרִים עֲשָׂרָה פְּסוּקִים שֶׁל (ח) מַלְכֻיּוֹת וַעֲשָׂרָה שֶׁל זִכְרוֹנוֹת וַעֲשָׂרָה שֶׁל שׁוֹפָרוֹת, בְּכָל בְּרָכָה שִׁלְשָׁה מֵהֶם שֶׁל תּוֹרָה, שִׁלְשָׁה שֶׁל כְּתוּבִים, שִׁלְשָׁה שֶׁל נְבִיאִים, (ט) וְאֶחָד שֶׁל (ג) תּוֹרָה. וְאִם רָצָה לְהוֹסִיף עַל אֵלּוּ עֲשָׂרָה, רַשַּׁאי, (מֵיהוּ אִם לֹא הִתְחִיל בְּשׁוּם פְּסוּק (י) רַק אָמַר וּבְתוֹרָתְךָ כָּתוּב לֵאמֹר, (ג) (יא) יָצָא) (טור): **ה** [ו]וְאֵין אוֹמְרִים פְּסוּק בְּמַלְכֻיּוֹת וְלֹא בִּזְכְרוֹנוֹת וְלֹא בְּשׁוֹפָרוֹת, שֶׁל פַּרְעָנוּת שֶׁל יִשְׂרָאֵל. [ז]וְאֵין אוֹמְרִים פְּסוּק זִכְרוֹנוֹת שֶׁל יָחִיד: **ו** [*] [ח]יֵשׁ קוֹרִים תִּגֹּר עַל מַה שֶּׁנּוֹהֲגִים לְהַשְׁלִים פְּסוּקֵי שׁוֹפָרוֹת בַּפָּסוּק 'וּבְיוֹם שִׂמְחַתְכֶם' (במדבר י י), שֶׁאֵין מַזְכִּיר בּוֹ שׁוֹפָר אֶלָּא חֲצוֹצְרוֹת, [ט]וְהָרֹא"ש 'וְהָר"ן כָּתְבוּ לְקַיֵּם הַמִּנְהָג: **ז** [י]וַעֲקֵדַת יִצְחָק הַיּוֹם לְזַרְעוֹ תִּזְכֹּר, כָּךְ הִיא הַנֻּסְחָא הַמְפֹרָסֶמֶת, וְהַמְדַקְדֵּק לוֹמַר לְזֶרַע (ל) (ד) יַעֲקֹב תִּזְכֹּר, (יב) מְשַׁנֶּה מִמַּטְבֵּעַ שֶׁטָּבְעוּ חֲכָמִים בַּבְּרָכוֹת

ג טור. **ד** ר"ן (יב: ד"ה מהו להזכיר) וְרַבֵּנוּ יְרוּחָם (נתיב ו ח"א) וְשָׁכֵן הָיָה נוֹהֲגִים גְּדוֹלֵי הַדּוֹר. *) (פרוש ולא אמרינן דְּאֵינוּ רֹאשׁ חֹדֶשׁ שֶׁאֵין מַעֲבִרִין אֶלּוּל לְעוֹלָם). **ה** מִשְׁנָה וּגְמָרָא רֹאשׁ הַשָּׁנָה ל"ב (ע"א). **ו** מִשְׁנָה שָׁם. **ז** בְּרַיְיתָא שָׁם (ע"ב). **ח** טור בְּשֵׁם רַמְבַּ"ן (הובא בראש"ש פ"ד סי' ג) וְהָרַי"ף גִּאוּת וְכֵן כָּתַב הָרַ"ן (ט. ד"ה ומיהו) בְּשֵׁם הִרְשְׁבָּ"א (ח"א סי' תפא). **ט** שָׁם (פ"ד סי' ג). **י** (שם) בְּשֵׁם הָרַא"ה וְהָרַמְבַּ"ם בְּסֵדֶר תְּפִלּוֹתָיו (כת"י תימן, ד"ה ברכה שלישית). **כ** ריב"ש בְּתְשׁוּבָה (סי' לח).

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

ב [בהג"ה] אֶלָּא אוֹמְרִים מִלְּבַד כו'. עַיִן בְּדָגוּל מֲרְבָּבָה שֶׁלֹּא לוֹמַר עוֹלַת הַתָּמִיד כו', רַק מִלְּבַד עוֹלַת הַחֹדֶשׁ וּמִנְחָתָהּ כו'. וְעַיִן גַּם כֵּן לְקַמָּן סִימָן תרכ"א (סק"ב). וְהַמְנַהֵג כְּהָרַמ"א. וּבְקֻנְטְרֵס מִשֶּׁה אִפְרַיִם (ס"ו) כָּתַבְתִּי כֵּן: [א] **מוֹסְפֵי**. עַיִן בְּאֵר הֵיטֵב. וְעַיִן בְּהֶלְכוֹת קְטַנּוֹת שָׁם (ח"ב סי' רכב) שֶׁאִפְּלוּ לֹא סִיֵּם הַבְּרָכָה אֵינוֹ חוֹזֵר בְּיוֹם שֵׁנִי, וּבְיוֹם רִאשׁוֹן אִם סִיֵּם הַבְּרָכָה חוֹזֵר לְרֹאשׁ הַבְּרָכָה: **ג** [בשו"ע] **וְגַם בְּיוֹם שֵׁנִי כו'**. עַיִן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"ג) וּבְבֵאוּר הַגּוֹלָה. וּבְרֵכִי יוֹסֵף (סק"ג) כָּתַב דְּאַף בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל בִּזְמַן שֶׁהָיָה מְקֻדָּשִׁים עַל פִּי הָרְאִיָּה הָיוּ עֲבָדֵי תָּרֵי יוֹמָא מִסְפְּקָא כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הָרַמְבַּ"ם (קידוש החודש פ"ה הל' ד"ח), וְלָכֵן אָנוּ עוֹשִׂים בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל רֹאשׁ הַשָּׁנָה הַשְּׁתָּא כְּמוֹ דַּהֲווֹ עֲבָדִינַן אָז, וְנִמְצָא דִּלְיוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ רֹאשׁ הַשָּׁנָה כְּרַגְלַיִם דְּחוּץ לָאָרֶץ, וְשָׁפִיר אָמְרִינַן אֶת מוּסְפֵי, עַיִן שָׁם: **ו** [בשו"ע] **יֵשׁ קוֹרִין תִּגֹּר כו'**. וְכָתַב מַהֲרִיקַ"ש (ערך לחם) וְזֶה לְשׁוֹנוֹ, חוֹתֵם בְּרוּךְ אַתָּה ה' שׁוֹמֵעַ קוֹל תְּרוּעַת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל הַיּוֹם בְּרַחֲמִים וּבְשָׁבָת לֹא יֹאמַר הַיּוֹם. וּבְנֵן הַמֶּלֶךְ סִימָן ב' כָּתַב עַל זֶה דִּבְשַׁבָּת יֹאמַר שׁוֹמֵעַ זִכְרוֹן תְּרוּעַת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל הַיּוֹם בְּרַחֲמִים, וּמִנְהָגֵנוּ שֶׁבֵּין בְּחֹל וּבֵין בְּשַׁבָּת אֵין אוֹמְרִים מִלַּת הַיּוֹם. עַיִן שָׁם הַיּוֹם וְלֹא מִלַּת זִכָּרוֹן, רַק בֵּין בְּחֹל וּבֵין בְּשַׁבָּת אוֹמְרִים שׁוֹמֵעַ קוֹל תְּרוּעַת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמִים. וְעַיִן בְּשִׁיּוּרֵי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגב"י ס"ק יב) שֶׁכָּתַב דְּשַׁפִּיר יֵשׁ לוֹמַר מִלַּת הַיּוֹם. עַיִן שָׁם שֶׁכָּתַב גַּם כֵּן בְּשֵׁם מַהֲרַ"ח אַלְפַנְדְּרִי שֶׁיֵּשׁ לְקָרֵשׁ עַל הַתְּרוּעָה בַּפֶּה, וּבְשֶׁלְמֵי חֲגִיגָה (הלכות ר"ה סי' ג סי"ח) כָּתַב בְּשֵׁם בֵּית דָּוִד (סי' תטז) שֶׁשָּׁמְכוּ מִפְּנֵי שֶׁבְּמִקְדָּשׁ וּבִמְקוֹם בֵּית דִּין הָיוּ תּוֹקְעִין בְּשַׁבָּת כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַטּוּר סִימָן תקפ"ח. וּבְשֵׁם סֵפֶר בֵּית תְּפִלָּה כָּתַב טַעַם אַחֵר, עַיִן שָׁם. וְעַיִן לְעֵיל סִימָן תקפ"ב סָעִיף קָטָן ה' לְעִנְיַן אִם טָעָה וְאָמַר בְּשַׁבָּת יוֹם תְּרוּעָה, עַיִן שָׁם. וְעַיִן בְּתַשְׁבֵּ"ץ חֵלֶק ג' סִימָן ר"צ וְסִימָן ש"ט דִּבְנַסַּח הַיּוֹם הֵרַת עוֹלָם וְכֵן זֶה הַיּוֹם תְּחִלַּת מַעֲשֶׂיךָ, לֹא יְשַׁנֶּה כְּלָל אַף כְּשֶׁחָל בְּשַׁבָּת, וְהֶבִיאוֹ בְּרֵכִי יוֹסֵף (סק"ה), עַיִן שָׁם. וְעַיִן בְּסֵדֶר הַיּוֹם (סדר התקיעות ותפלת מוסף) שֶׁכָּתַב דְּבַאֲמִירַת הַיּוֹם הֵרַת עוֹלָם נָהֲגוּ לְשַׁחוֹת עַצְמָם וּלְאוֹמְרוֹ בִּכְפִיפַת קוֹמָה, וְהַטַּעַם מִפְּנֵי שֶׁבָּאִים לְהַזְכִּיר עִנְיַן גְּזֵלַת הַיּוֹם צָרִיךְ לוֹמַר אוֹתוֹ בִּכְבוֹד וּבְהַכְנָעָה שֶׁיִּכְמְרוּ רַחֲמֵי אֵל עָלָיו כו': **ז** [ד] **יַעֲקֹב**. עַיִן בְּאֵר הֵיטֵב (סק"ד). וְכָתַב בְּשֵׁבוּת יַעֲקֹב חֵלֶק ג' סִימָן מ"ג מַה שֶּׁנִּדְפַּס בְּמַחֲזוֹרִים דְּפוּס זוֹלְצְבַאךְ שֶׁבְּנֵי אַשְׁכְּנַז נִמְשְׁכִים אַחֲרֵיהֶם וַעֲקֹד יִצְחָק לְזֶרַע יִשְׂרָאֵל (נִסַּח אַחֵר חֵיִים סִימָן (ט') [ו"], עַיִן שָׁם. וְעַיִן בְּשַׁאֲילַת יַעֲבֵ"ץ חֵלֶק א' סִימָן קמ"ד שֶׁכָּתַב גַּם כֵּן שֶׁעִקַּר הַנֻּסְחָא הִיא לְזַרְעוֹ תִּזְכֹּר וְעַיִן שָׁם דְּהַכּוָּנָה לְזַרְעוֹ תִּזְכֹּר, הַיְינוּ זֶרַע וּבְמַהֲרַי"ט חֵלֶק (ב) אַרְח חַיִּים סִימָן (ט') [ו"], עַיִן שָׁם.

בַּאֵר הֵיטֵב

ב (ו) **מוֹסְפֵי**. אַף עַל גַּב שֶׁהָרַב בֵּית יוֹסֵף כָּתְבוּ בְּסִמּוּךְ סָעִיף ג', כָּתְבוּ רַמ"א כֵּן אוֹמְרִים לְהוֹדִיעֵנוּ דְּאַף לְמִנְהָגֵנוּ שֶׁאוֹמְרִים הַפְּסוּקִים יֹאמַר מוֹסְפֵי. וְעַיִן מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ב). וְאִם אָמַר בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי מוּסָף אֵינוֹ צָרִיךְ לַחֲזוֹר. הַמַּבִּי"ט חֵלֶק א' סִימָן מ"ו וְהַלֶּחֶם קְטַנּוֹת חֵלֶק ב' סִימָן רכ"ב. וְעַיִן יַד אַהֲרֹן (הגב"י): **ד** (ג) **תּוֹרָה**. וְאִם הַשְׁלִים בַּבְּרֵיתָא יָצָא, מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ד). וְעַיִן יַד אַהֲרֹן (שם): (ג) **יָצָא**. וַאֲפִלּוּ לְכַתְּחִלָּה רָשַׁאי שֶׁלֹּא לוֹמַר שׁוּם פָּסוּק, אֲבָל אִם הִתְחִיל פָּסוּק אֶחָד צָרִיךְ לוֹמַר כֻּלָּם. וּמִכָּל מָקוֹם נִרְאֶה לִי דְּהָאִידָּנָא שֶׁוָּיֵא עֲלַיְיהוּ כְּחוֹבָה וְצָרִיךְ לוֹמַר כֻּלָּם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּמָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ (ריש"ך ברכות יט). גַּבֵּי תְּפִלַּת עַרְבִית, וְלָכֵן כָּתַב רַמ"א לְשׁוֹן דִּיעֲבַד. מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ו). וְצָרִיךְ לוֹמַר וְכֵן כָּתוּב בְּדִבְרֵי קָדְשֶׁךָ וְכֵן נֶאֱמַר עַל יְדֵי עֲבָדֶיךָ הַנְּבִיאִים. שֻׁלְחַן גְּבוֹהַּ (ט. אות ד) כִּנְסֶת הַגְּדוֹלָה (הגה"ט): **ז** (ד) **יַעֲקֹב**. וְהַטַּ"ז (ט. אות ה) כָּתַב דְּאִם שָׁכַח יַעֲקֹב וְאָמַר זֶרַע אֵין לַחֲזוֹר, וְכֵן מִשְׁמַע בְּאֹרַח חַיִּים (סי' תרפב סק"ב) וְכֵן מִשְׁמַע בְּמַחֲצִית הַשֶּׁקֶל (סי' תקפב סק"ב) וְכֵן מִשְׁמַע בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סי' תקפב סק"ב) וְכֵן מִשְׁמַע בְּשַׁעַר הַכַּוָּנוֹת (דרוש ר"ה דף ל"ב ע"ב) וְכֵן מִשְׁמַע בְּכַף הַחַיִּים (סי' תקפב סק"ב) וְכֵן מִשְׁמַע בְּשַׁעַר הַצִּיּוּן

וְאֵינוֹ אֶלָּא טוֹעֶה. הַגָּהָה: וְאוֹמְרִים עָלֵינוּ, וּמִלְּךָ, וְהַשְׁלִיחַ צִבּוּר מוֹסִיף אוֹחִילָה וּשְׁאָר פִּיּוּטִים, כָּל מָקוֹם לְפִי מִנְהָגוֹ (טור): ח (יג) [ל]לֹא יִתְפַּלֵּל (יד) בְּיָחִיד תְּפִלַּת מוּסָף בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה עַד אַחַר (ה) [ה]שָׁלֹשׁ שָׁעוֹת (טו) הַיּוֹם:

ל מִימְרָא דְּרַב יוֹסֵף מַסֶּכֶת עֲבוֹדָה זָרָה ד' (ע"ב).

תקצב תְּפִלַּת מוּסָף בְּקוֹל רָם וְסֵדֶר הַתְּקִיעוֹת. ובו ד' סְעִיפִים:

א (א) [א]מַחֲזִיר שְׁלִיחַ צִבּוּר (ו) הַתְּפִלָּה (ב) וְתוֹקְעִין (ג) עַל סֵדֶר הַבְּרָכוֹת, לְמַלְכֻיּוֹת [ב]תַּשְׁרַ"ת פַּעַם אַחַת, וּלְזִכְרוֹנוֹת תַּשַׁ"ת, וּלְשׁוֹפָרוֹת תַּרַ"ת. [ג]וְעַכְשָׁו נוֹהֲגִים לִתְקֹעַ לְמַלְכֻיּוֹת תַּשְׁרַ"ת שָׁלֹשׁ פְּעָמִים, וּלְזִכְרוֹנוֹת תַּשַׁ"ת שָׁלֹשׁ פְּעָמִים, וּלְשׁוֹפָרוֹת תַּרַ"ת שָׁלֹשׁ פְּעָמִים. הַגָּהָה: וְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁתּוֹקְעִים (ג) תַּשְׁרַ"ת לְמַלְכֻיּוֹת פַּעַם אַחַת, וְכֵן לְזִכְרוֹנוֹת, וְכֵן לְשׁוֹפָרוֹת (טור בשם רבינו תם (תוס' נג: ד"ה שיעור) ומנהגים), (ד) וְכֵן הַמִּנְהָג בִּמְדִינוֹת אֵלּוּ. וְנָהֲגוּ לוֹמַר כָּל פַּעַם אַחַר שֶׁתָּקְעוּ, (ה) הַיּוֹם הֲרַת עוֹלָם, אֲבָל לֹא אֲרָשֶׁת (מהרי"ל (מנהגים סדר מוסף אות ג' ס"ה)). וַאֲפִלּוּ בְּשַׁבָּת שֶׁאֵין תּוֹקְעִין, אוֹמְרִים הַיּוֹם הֲרַת עוֹלָם, אֲבָל לֹא אֲרָשֶׁת (מנהגים):

א מִמַּשְׁמָעוּת הַמִּשְׁנָה רֹאשׁ הַשָּׁנָה ל"ג (ע"ב).
ב הָרִי"ף (י:) וְהָרַמְבַּ"ם פֶּרֶק ג' (ה"י). ג בֵּית יוֹסֵף.
ד בְּרַיְיתָא שָׁם.

ב [*] [ד]יָחִיד אֵינוֹ מַפְסִיק לִתְקֹעַ בַּבְּרָכוֹת, (ו) וַאֲפִלּוּ יֵשׁ לוֹ מִי שֶׁיִּתְקַע לוֹ. הַגָּהָה: (ז) אֶלָּא

בְּאֵר הֵיטֵב

כָּתַב (סק"ג) דְּכֵן עִקַּר לְזֶרַע יַעֲקֹב, עַיֵּן שָׁם. מִגֵּן אַבְרָהָם (ס"ק ד"ח): ח (ה) שָׁלֹשׁ שָׁעוֹת. לְפִי שֶׁבְּשָׁלֹשׁ שָׁעוֹת הָאֵלּוּ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא דָּן אֶת עוֹלָמוֹ. וְדַוְקָא יָחִיד, אֲבָל רַבִּים יֵ"ל אַל כַּבִּיר לֹא יִמְאַס (איוב לו ה). וְדַוְקָא מוּסָף כֵּיוָן שֶׁאֵין מַחֲיָב לְהִתְפַּלֵּל אוֹתָהּ בַּזְּמַן הָהוּא, מַה שֶׁאֵין כֵּן תְּפִלַּת יוֹצֵר שֶׁזְּמַנּוֹ אָז אֵין לְדַחוֹתוֹ. וְהוּא הַדִּין שֶׁלֹּא יִתְקַע בְּיָחִיד. וְעַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ט) שֶׁהָאֲרִיךְ בָּזֶה. יֵשׁ לוֹמַר וְאֵין לְפָרֵשׁ עִלּוּם שְׁמָךְ, וְלֹא יֹאמַר וְאֵין פָּרוּשׁ לְעִלּוּם שְׁמָךְ, כִּי יֵשׁ פָּרוּשׁ לְעִלּוּם שְׁמוֹ. תַּשְׁבֵּ"ץ (קטן סי' קיט) מָגֵן אַבְרָהָם (שם):

א (ו) הַתְּפִלָּה. כְּשֶׁהַצִּבּוּר אוֹמְרִים הוּא אֱלֹהֵינוּ, עַיֵּן הַפְּסוּקִים בְּמַחֲזוֹר אַשְׁכְּנַז שֶׁיֵּשׁ לְאָמְרָם, וְהוּא קַבָּלָה מֵרַבִּי אֶלְעָזָר רִקַּח: (ג) עַל סֵדֶר. הַתּוֹקֵעַ וְהַשּׁוֹמְעִין צְרִיכִין לַעֲמֹד בִּתְקִיעוֹת מֵעֲמִיד: (ג) תַּשְׁרַ"ת. וּבְשֶׁלָּ"ה (מסכת ר"ה, נר מצוה ד"ה בענין סדר התקיעות), הַדֶּרֶךְ הַמֻּבְחָר לִתְקֹעַ תַּשְׁרַ"ת תַּשַׁ"ת תַּרַ"ת לְמַלְכֻיּוֹת, וְכֵן לִזְכְרוֹנוֹת וְכֵן לְשׁוֹפָרוֹת, וְאַחַר אֲנָעִים זְמִירוֹת תַּשְׁרַ"ת תַּשַׁ"ת תַּרַ"ת, וְכֵן נוֹהֲגִים קְהִלּוֹת קֹדֶשׁ אֲשֶׁכְּנַזִּים בִּירוּשָׁלַיִם:

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

אַבְרָהָם דְּמִנַּיהּ מֵירֵי, דְּקָאָמַר וּזְכֹר לָנוּ הָעֲקֵדָה שֶׁעָקַד אַבְרָהָם אָבִינוּ כוּ', עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בְּתְשׁוּבַת מַהֲרַ"י בָּאסַן סִימָן א' וּבְקֹרֶשֶׁת דְּרָכִים (הדרוש השביעי) דַּף י"א, עַיֵּן שָׁם: ח (ה) שָׁלֹשׁ שָׁעוֹת. עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב. וְעַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"ט) הָאֵידָנָא שֶׁנָּהֲגוּ לְהִתְפַּלֵּל בְּהַשְׁכָּמָה כוּ', וְאַף שֶׁשְּׁלִיחַ צִבּוּר אוֹמֵר פִּיּוּטִים אֵין זֶה שָׁעָה שֶׁצִּבּוּר מִתְפַּלְּלִין, עַיֵּן שָׁם: ב [בשו"ע] יָחִיד אֵינוֹ מַפְסִיק. וְהָרַדְבַּ"ז חֵלֶק (ב') [א'] סִימָן שמ"ז כָּתַב דְּיָחִיד מַתְר לְהַפְסִיק בִּבְרָכָה, וּבְבִרְכֵי יוֹסֵף (סק"א) תָּמַהּ עָלָיו. וּבֶאֱמֶת תְּמוּהַּ מַה שֶּׁלֹּא הִזְכִּיר מִדִּבְרֵי הַשּׁוּר וּשְׁאָר פּוֹסְקִים דְּאִינוֹ מַפְסִיק אַף אִם תָּקַע לֵיהּ אֲחֵרִינִי, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁהוּא עַצְמוֹ אֵין לוֹ לִתְקֹעַ:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

וְעַל כֵּן יִנָּקֵט כָּל אֶחָד לְפִי מִנְהַג מְקוֹמוֹ, דְּיֵשׁ לְכָל אֶחָד עַל מִי לִסְמֹךְ: ח (יג) לֹא יִתְפַּלֵּל וְכוּ'. יְצִיר דִּין זֶה (יד) בְּיָחִיד שֶׁדָּר בִּישׁוּב וְאִי אֶפְשָׁר לוֹ לֵילֵךְ לְמָקוֹם שֶׁיֵּשׁ מִנְיָן, דְּבָעִיר אַף אַחַר שָׁלֹשׁ שָׁעוֹת אֵין לוֹ לְהִתְפַּלֵּל בְּיִחִידִי: (יד) בְּיָחִיד וְכוּ' עַד אַחַר שָׁלֹשׁ שָׁעוֹת. דִּבְשָׁלֹשׁ שָׁעוֹת רִאשׁוֹנוֹת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא דָּן אֶת עוֹלָמוֹ, וְשָׁמָּא יְעַיְּנוּ בְּדִינוֹ בְּיִחוּד וּמִי יְצַדֵּק, אֲבָל כְּשֶׁהוּא מִתְפַּלֵּל בְּצִבּוּר, 'הֵן אֵל כַּבִּיר לֹא יִמְאַס (איוב לו ה). וּמַה דְּנָקַט רֹאשׁ הַשָּׁנָה אַף דִּבְכָל יוֹם הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא דָּן עוֹלָמוֹ בְּשָׁלֹשׁ שָׁעוֹת רִאשׁוֹנוֹת, (יג) דְּשָׁם אֵינוֹ אֶלָּא לִפְקִידָה בְּעָלְמָא לְאוֹתוֹ יוֹם, אֲבָל בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא דָּן לְכָל הַשָּׁנָה, וְלִפְעָמִים לְשָׁנִים רַבּוֹת. וְדַוְקָא תְּפִלַּת מוּסָף שֶׁזְּמַנּוֹ כָּל הַיּוֹם רְגִילִים הָעוֹלָם לְאַחֲרוֹ אַחַר שָׁלֹשׁ שָׁעוֹת, אֲבָל תְּפִלַּת שַׁחֲרִית רְגִילִין הָעוֹלָם לְהִתְפַּלֵּל בַּבֹּקֶר בְּתוֹךְ שָׁלֹשׁ שָׁעוֹת רִאשׁוֹנוֹת, וְעַל כֵּן כְּשֶׁהוּא מִתְפַּלֵּל בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן תִּקַּבֵּל תְּפִלָּתוֹ בְּתוֹךְ תְּפִלַּת הַצִּבּוּר. וּבִמְקוֹמוֹת שֶׁנּוֹהֲגִין לְהִתְפַּלֵּל שַׁחֲרִית בְּהַשְׁכָּמָה בְּתוֹךְ שָׁעָה רִאשׁוֹנָה אוֹ שְׁנֵיָה, יְצַמְצֵם אָז לְהִתְפַּלֵּל (יג) תְּפִלָּתוֹ גַּם כֵּן בְּתוֹךְ אוֹתוֹ הַזְּמַן [מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ט) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים]: (טו) הַיּוֹם. וְכֵן יִזָּהֵר הַיָּחִיד (יד) שֶׁלֹּא יִתְקַע תְּקִיעַת מִצְוָה עַד אַחַר שָׁלֹשׁ שָׁעוֹת עַל הַיּוֹם, מִשּׁוּם דְּיִפְקְדוּ בְּדִינוֹ, וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ בְּסִימָן תקפ"ח סָעִיף קָטָן ב' בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה:

א (א) מַחֲזִיר שְׁלִיחַ צִבּוּר הַתְּפִלָּה וְכוּ'. [א]יֵשׁ מְקוֹמוֹת (ו) שֶׁנּוֹהֲגִין לִתְקֹעַ כְּשֶׁמַּתְפַּלְּלִין בְּלַחַשׁ, אֲבָל אֵין לְנַהֵג כֵּן לְכַתְּחִלָּה שֶׁלֹּא לְבַלְבֵּל הַמִּתְפַּלְּלִים, וּמַשְׁלִימִין אוֹתָם לְאַחַר הַתְּפִלָּה: (ב) וְתוֹקְעִין וְכוּ'. וּבְכָל תְּקִיעוֹת שֶׁל שְׁלֹשָׁה סְדָרִים הַלָּלוּ (ג) צְרִיכִין הַתּוֹקֵעַ וְהַשּׁוֹמְעִים לַעֲמֹד בְּשָׁעַת תְּקִיעוֹת, וּלְפִיכָךְ נִקְרָאִין תְּקִיעוֹת דְּמֻעֲמָד, (ג) וּבְדִיעֲבַד אִם בְּשָׁעַת תְּקִיעוֹת, וּלְפִיכָךְ נִקְרָאִין תְּקִיעוֹת דְּמֻעֲמָד, (ג) וּבְדִיעֲבַד אִם

[ל]יקוטי דברי הרב: א] בשו"ע הרב (ס"א) כתב בתחילת דבריו בסתם שאין לתקוע כשמתפללין בלחש אלא בחזרת הש"ץ, ואח"ז כתב: ויש מקומות שנוהגין לתקוע שתי פעמים אחת בתפילת לחש ואחת בחזרת הש"ץ אבל במקום שאין מנהג אין לנהוג כן לכתחילה. אבל בסידורו כתב לתקוע גם בלחש.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah